



Przyjazne wody



**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU
OCHRONY ŚRODOWISKA
GMINY MIASTO WĄBRZEŹNO
ZA LATA 2021 - 2022**



Wąbrzeźno, październik 2023

*Dokument został opracowany
przez pracownika Wydziału
Inwestycji, Gospodarki Gruntami i Planowania Przestrzennego
Urzędu Miasta Wąbrzeźno*

Wąbrzeźno, październik 2023

Spis treści

I.	Wstęp	4
1.	Przedmiot i cel opracowania	4
2.	Zakres opracowania	4
II.	Charakterystyka Gminy	5
1.	Ogólna charakterystyka gminy	5
III.	Realizacja zadań , zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Wąbrzeźno na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024	6
1.	Ochrona klimatu i powietrza atmosferycznego oraz podnoszenie efektywności energetycznej	7
2.	Poprawa klimatu akustycznego	9
3.	Ochrona przyrody i rozwój terenów zielonych.....	11
4.	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	12
5.	Kreowanie zasady zrównoważonego rozwoju w planowaniu przestrzennym	15
6.	Doskonalenie systemu racjonalnej gospodarki odpadami.	16
7.	Ochrona wód przed zanieczyszczeniami, rozwój sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz wzrost poziomu oczyszczania ścieków	24
IV	Podsumowanie i wnioski	30

I. Wstęp

1. Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest „Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Wąbrzeźno za lata 2021 – 2022”. Raport jest przeglądem zmiany stanu środowiska na terenie Gminy Miasto Wąbrzeźno oraz podsumowuje realizację gminnej polityki ekologicznej w powyższym okresie sprawozdawczym. Punktem odniesienia dla zagadnień przedstawionych w niniejszym raporcie jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Wąbrzeźno na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024, przyjęty uchwałą Nr XXXII/191/17 Rady Miasta Wąbrzeźno z dnia 25 października 2017 r. oraz Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Wąbrzeźno na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2029 przyjęty uchwałą Nr XXXV/226/21 Rady Miasta Wąbrzeźno z dnia 24 listopada 2021 r. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.) organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raport z wykonania programu ochrony środowiska, który przedstawia Radzie Gminy.

2. Zakres opracowania

Opracowany dokument obejmuje okres sprawozdawczy od 01.01.2021 r. (ujęty w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Wąbrzeźno na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024) do 31.12.2022 r. (ujęty w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Wąbrzeźno na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2029). Niniejszy raport przedstawia wykonanie celów wyznaczonych w ww. Programach w odniesieniu do działań podjętych i zrealizowanych w latach 2021 – 2022.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania. Uznano, iż Raport powinien zawierać niezbędne informacje odpowiadające treści przyjętego Programu.

Obecnie dla Gminy Miasto Wąbrzeźno obowiązuje Program Ochrony Środowiska na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2029 r., przyjęty uchwałą nr XXXV/226/21 Rady Miasta Wąbrzeźno z dnia 24 listopada 2021 r.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt 8 lit. a) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.) burmistrz

ma obowiązek zamieścić w Biuletynie Informacji Publicznej opracowany raport z wykonania gminnego programu ochrony środowiska.

Niniejszy Raport obrazuje wykonanie celów wyznaczonych w ww. Programach w odniesieniu do działań podjętych i zrealizowanych w latach 2021 – 2022. Ocenę realizacji założeń Programu odniesiono do poszczególnych, określonych w Programach celów. Ponadto uwzględniono również inne informacje oraz zrealizowane inwestycje, które były istotne dla rozwoju systemu działań w zakresie ochrony środowiska, a które nie wynikały bezpośrednio z zapisów przyjętego dokumentu. Porównanie uzyskanego obrazu ze stanem polityki ochrony środowiska opisanym w uchwalonym opracowaniu powinno zawierać odpowiedź na pytanie – w jakim stopniu udało się zrealizować przedsięwzięcia przyjęte w Programie. Raport z realizacji Programu powinien, przede wszystkim, zawierać informacje o wykonaniu jakościowym i ilościowym celów oraz zadań założonych w aktualizacji programu ochrony środowiska.

II. Charakterystyka Gminy

1. Ogólna charakterystyka gminy

Wąbrzeźno położone jest w powiecie wąbrzeskim, w województwie kujawsko-pomorskim. Znajduje się w odległości 32 km od Grudziądza, 45 km od Torunia oraz około 80 km od Bydgoszczy. Zajmuje powierzchnię 853 ha, a największy udział posiadają użytki rolne i tereny zabudowane i zurbanizowane. Około 47 % tej powierzchni zajmują tereny zurbanizowane, a około 9,5 % powierzchni grunty rolne. Pozostały obszar to wody otwarte, zajmujące 10 % powierzchni, oraz lasy i zieleń zajmujące zaledwie 3,5 % obszaru miasta. System zieleni miejskiej jest ubogi i zajmuje zaledwie ok. 31 ha, z czego największą powierzchnię zajmują ogrody działkowe o powierzchni ok. 23 ha. Pozostałe 8 ha to zieleń miejska.

Według podziału fizycznogeograficznego Polski, obszar Wąbrzeźna położony jest na terytorium mezoregionu Pojezierze Chełmińskie.

Przez Wąbrzeźno lub bezpośrednio w obrębie miasta przebiegają następujące ważne szlaki komunikacyjne:

- droga wojewódzka 551 Strzyżawa –Wąbrzeźno, łączy drogę krajową 80 w miejscowości Strzyżawa z drogami wojewódzkimi 548 i 534 w Wąbrzeźnie,
- droga wojewódzka 534 Grudziądz – Rypin,
- droga wojewódzka 548 Stolno – Wąbrzeźno.

Miasto posiada obwodnicę, która położona jest w ciągu drogi wojewódzkiej nr 534. Przez jego teren przebiegają również liczne drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne. Całkowita długość dróg gminnych na terenie Wąbrzeźna wynosi 36,114 km.

W odległości ok. 15 km od miasta przebiega autostrada A1 czyli europejska droga E75, która jest częścią Trans-Europejskiego Korytarza Transportowego Północ-Południe łączącego Skandynawię z krajami leżącymi nad Morzem Śródziemnym.

III. Realizacja zadań , zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Wąbrzeźno na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024

W programie ochrony środowiska (POŚ) przyjęto kilka priorytetów ekologicznych miasta Wąbrzeźno, w obszarze których wyznaczono różne cele środowiskowe, realizowane za pomocą konkretnych działań.

Jednym z najważniejszych celów jest poprawa jakości życia mieszkańców miasta, rozwój gospodarczy oraz podniesienie atrakcyjności miasta poprzez kształtowanie przestrzeni miejskiej zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Należy zaznaczyć, że działania prośrodowiskowe, które ujęte zostały w programie ochrony środowiska dotyczą łagodzenia a przede wszystkim zapobiegania negatywnym zmianom w środowisku oraz potencjalnym zagrożeniom poprzez:

- ochronę wód przed zanieczyszczeniami, rozwój sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz wzrost poziomu oczyszczania ścieków,
- ochronę powietrza przed zanieczyszczeniami oraz podnoszenie efektywności energetycznej,
- poprawę klimatu akustycznego,

- ochronę przyrody i rozwój terenów zielonych;
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców,
- kreowanie zasady zrównoważonego rozwoju w planowaniu przestrzennym.
- doskonalenie systemu racjonalnej gospodarki odpadami.

Poniżej charakterystyka zrealizowanych zadań w poszczególnych priorytetach określonych w POŚ, realizowanych w latach 2021 – 2022.

1. Ochrona klimatu i powietrza atmosferycznego oraz podnoszenie efektywności energetycznej

Obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego w gminach strefy kujawsko-pomorskiej

Dotacja na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie Gminy Miasto Wąbrzeźno przyznawana jest corocznie od 2011 roku. Nabór wniosków odbywa się na podstawie ogłoszenia naboru wniosków i trwa do momentu wyczerpania środków z budżetu miasta przeznaczonych na ten cel.

Na terenie miasta obowiązuje uchwała Nr VI/42/19 Rady Miasta Wąbrzeźno z dnia 28 marca 2019 r., która dotyczy warunków dofinansowania dotacji celowych na likwidację źródeł tzw. niskiej emisji i zastąpienia ich czynnikiem ekologicznym. W wyniku funkcjonowania powyższej uchwały w latach sprawozdawczych mieszkańcy korzystali z dofinansowania na poziomie wskazanym w poniższej tabeli.

Rok	Ilość osób, które otrzymały dofinansowanie	Łączna kwota dotacji [zł]
2021	78	118.500,00
2022	16	29.400,00
Razem	94	147.900,00

W ramach dotacji w roku sprawozdawczym 2021 zostało zainstalowanych:

- 70 kotłów gazowych, 8 kotłów z automatycznym podawaniem paliwa stałego (ekogroszek),

- 4 kotły na pellet drzewny,
- 2 instalacje na ogrzewanie elektryczne,

natomiast w roku sprawozdawczym 2022 zostało zainstalowanych:

- 14 kotłów gazowych,
- 1 kocioł z automatycznym podawaniem paliwa stałego (ekogroszek),
- 1 kocioł na pellet drzewny,
- 2 instalacje na ogrzewanie elektryczne,
- 2 pompy ciepła.

W wyniku wymiany źródła ogrzewania mieszkańcy zlikwidowali 197 źródeł ogrzewania z podziałem na ich rodzaje, wg poniższej tabeli:

Ilość zlikwidowanych nieekologicznych źródeł ogrzewania				
Rok	Kotłownia węglowa	Piece kaflowe	Inne piece opalane węglem lub gazem płynnym	Razem
2021	44	70	45	159
2022	14	19	5	38
Razem	58	89	50	197

Najczęstszym rodzajem systemu ogrzewania ekologicznego wybierany przez mieszkańców był system ogrzewania gazowego z wykorzystaniem gazu ziemnego wysokometanowego. Efektem wyłączenia z eksploatacji kotłowni opalanych węglem, pieców węglowych i westfalek jest zmniejszenie emisji zanieczyszczenia powietrza.

Zainstalowana sumaryczna moc cieplna w budynkach i lokalach, w których zostały przeprowadzone działania naprawcze w latach 2021 – 2022 wynosi 2,05 MW (wg warunków przyłączeniowych oraz parametrów czynników elektrycznych).

Uzyskany efekt ekologiczny w latach sprawozdawczych:

Całkowita szacunkowa redukcja emisji		
Rok	PM 2,5 [Mg/rok]	PM 10 [Mg/rok]
2021	3,44 Mg	4,5 Mg
2022	0,94 Mg	1,24 Mg
Razem	4,38 Mg	5,74 Mg

2. Poprawa klimatu akustycznego

Przebudowa ulicy Generała Hallera i Żeromskiego

Inwestycję pn.: „Przebudowa ulic Generała Hallera i Żeromskiego” realizowano w latach 2020 – 2021, zgodnie z zawartą umową z Przedsiębiorstwem Robót Drogowych DROBUD Sp. z o.o. z Wąbrzeźna (umowa nr 338/IG/2020 z 14.09.2020 r.). W ramach przedsięwzięcia przebudowano ulice: Generała Hallera (458 m) oraz Żeromskiego (449 m) wraz ze zjazdami, częściowo wykonanymi chodnikami o szer. 2,0 m oraz ciągami pieszo – rowerowymi o szer. 2,5 m, które połączono z istniejącymi ścieżkami. Przebudowano również skrzyżowania dróg gminnych (5 szt.). Ponadto powstały dwa perony przystankowe. Zadanie obejmowało także budowę oznakowania aktywnego na przejściach na pieszych oraz budowę radaru z tablicą o zmiennej treści.

Termin realizacji: 14.09.2020 r. do 30.07.2021 r.,

Całkowita wartość projektu: 1.904.615,26 zł,

Uzyskane dofinansowanie: 952.307,00 zł z RFRD (dawniej FDS).

Przebudowa ulicy Jeziornej w Wąbrzeźnie

W dniu 17.08.2021 r. podpisano umowę z firmą PRD „DROBUD” Sp. z o.o. z Wąbrzeźna na realizację zadania pn.: „Przebudowa ulicy Jeziornej w Wąbrzeźnie”.

Projekt obejmował przebudowę ul. Jeziornej o długości 250 mb z obustronnymi chodnikami z kostki betonowej. Wody opadowe będą odprowadzane do zaprojektowanych wpustów

deszczowych włączonych do istniejącej kanalizacji deszczowej. Zadanie obejmuje również wykonanie jednego przejścia dla pieszych ze znakami aktywnymi D6, próg zwalniający oraz radar wyświetlający prędkość. W ramach inwestycji przewidziano także przebudowę skrzyżowania z drogą miejską (ul. Chełmińska) polegającą na zmianie geometrii i korekcie wlotów bocznych z dostosowaniem ich parametrów do normatywnych. Zaplanowano budowę kanału deszczowego odprowadzającego wody opadowe z ulicy Jeziornej do odbiornika oraz przebudowę odwodnienia w rejonie skrzyżowania z ul. Chełmińską.

Projekt był współfinansowany ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (dawniej FDS). Inwestycja została zakończona w dniu 20.05.2022 r.

Termin realizacji: 17.08.2021 r. do 20.05.2022 r.,

Całkowita wartość projektu: 873.415,59 zł,

Uzyskane dofinansowanie: 480.378,00 zł z RFRD.

Przebudowa ulic: Grabowej, Polnej i Osiedle Robotnicze w Wąbrzeźnie

W dniu 15.12.2021 r. podpisano umowę z firmą WIBROBET Zakład Budowlano – Drogowy, ul. Szpakowa 17, 87 – 200 Wąbrzeźno, na realizację zadania pn.: „Przebudowa ulic: Grabowej, Polnej i Osiedle Robotnicze w Wąbrzeźnie”.

Zadanie obejmowało przebudowę ulic: Grabowej o długości 280 mb, Polnej o długości 112 mb oraz Osiedle Robotnicze o długości 186 mb. Projekt przewiduje wykonanie nawierzchni wraz z chodnikami z kostki betonowej. W ramach realizacji przedsięwzięcia zaplanowano wykonanie dwóch przejść dla pieszych ze znakami aktywnymi, progu zwalniającego oraz radaru wyświetlającego prędkość. Projektowana inwestycja przewiduje również przebudowę skrzyżowań z drogami miejskimi (ul. Kętrzyńskiego i ks. gen. W. Kiedrowskiego) polegającą na zmianie geometrii i korekcie wlotów bocznych z dostosowaniem ich parametrów do normatywnych.

Projekt był współfinansowany ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (dawniej FDS). Inwestycja została zakończona w dniu 29.11.2022 r.

Termin realizacji: 15.12.2021 r. do 31.01.2023 r.

Całkowita wartość projektu: 1.386.893,27 zł, (1.517.556,28 zł – po podpisaniu aneksu nr 1/2021 z dnia 22.07.2022 r.)

Uzyskane dofinansowanie: 762.791,00 zł z RFRD.

3. Ochrona przyrody i rozwój terenów zielonych

Ochrona przyrody w mieście polega m.in. na zwiększeniu udziału zieleni w przestrzeni miasta wraz z wprowadzeniem zieleni w pasach drogowych, szczególnie poprzez:

- zachowanie istniejących terenów zieleni,
- wprowadzanie zieleni w pasach drogowych oraz późniejsze dbanie o ich stan jakościowy,
- nasadzenia drzew i krzewów na istniejących skwerach i parkach, poprawa stanu jakościowego istniejącej zieleni w pasach drogowych oraz na skwerach i parkach.

W 2021 r. posadzono łącznie 249 szt. roślin, w tym:

- drzewa – 145 szt.;
- krzewy – 104 szt..

Drzewa zostały posadzone w pasach drogowych przy ul. Gen. Hallera, Maciej Rataja, Żeromskiego, Tysiąclecia, Grabowej, J. Matejki, Gen. Kiedrowskiego, Żurawiej oraz 750-lecia Wąbrzeźna. Krzewy posadzono w pasach drogowych przy ul. Mickiewicza, Gen. Pruszyńskiego, Legionistów, Chełmińskiej, Wolności.

Koszty całkowite nowych nasadzeń wyniosły 4.511,55 zł, poniesione w całości ze środków własnych.

W 2022 r. posadzono 131 szt. roślin. Nasadzenia zostały wykonane przy ul. Sienkiewicza, Gen. Hallera, ks. Gen. W. Kiedrowskiego, Akacjowej, Górze Zamkowej, Macieja Rataja, Tysiąclecia, Wiśniowej, Wolności, Chełmińskiej, Sienkiewicza, Placu Jana Pawła II oraz na terenie Podzamcza. Oprócz nasadzeń wykonanych wzdłuż ciągów komunikacyjnych nasadzenia zostały wykonane podczas akcji sadzenia drzew. Drzewka posadzili rodzice dzieci urodzonych w 2022 roku, którzy odebrali Wyprawkę Wąbrzeskiego Malucha i wyrazili chęć udziału w takiej akcji.

Koszt całkowity nowych nasadzeń 2 878,34 zł.

4. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców

a. Rajdy rowerowe

Rajdy rowerowe na terenie powiatu wąbrzeskiego organizowane przez Urząd Miasta Wąbrzeźno i Lokalną Grupę Działania dla mieszkańców Wąbrzeźna i okolic promujące alternatywne środki komunikacji. Zadanie przeprowadzone w miesiącach: maj-wrzesień.

Pierwszy rajd odbył się 18.07.2021 r. Kolejne wycieczki rowerowe odbyły się w dniach: 8 i 29 sierpnia oraz 12 września 2021 r. Każda z trasy obejmowała około 30 kilometrów i przebiegała poprzez urokliwe i malownicze zakątki powiatu wąbrzeskiego.

Oprócz wspomnianych powyżej rajdów rowerowych w 2022 roku realizowany był również projekt „Ekoaktywni Z LGD”. Jednym z jego elementów było właśnie zorganizowanie kolejnych 10 rajdów rowerowych połączonych z innymi atrakcjami oraz poczęstunkiem. Wypady rowerowe odbyły się w okresie od maja do września: 8 i 22 maja, 12 i 26 czerwca, 3, 10, 24 lipca, 7 i 28 sierpnia oraz 11 września.

b. Udział w ogólnopolskiej kampanii pn. „Rowerowy Maj” promującej aktywność fizyczną wśród uczniów

W akcji udział wzięły wszystkie placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Wąbrzeźno t.j.: Przedszkole Miejskie „Bajka”, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II oraz Szkoła Podstawowa nr 3 im. Edmunda Wojnowskiego.

„Rowerowy Maj” to największa kampania w Polsce promująca zrównoważoną mobilność wśród uczniów, rodziców oraz pracowników placówek oświatowych. Jej głównym organizatorem jest Gdańsk. Celem projektu jest promowanie zdrowego stylu życia poprzez zabawę połączoną z elementami rywalizacji i spopularyzowanie zrównoważonych środków transportu, takich jak rower, hulajnoga, rolki, wrotki i deskorolka.

Ideą „Rowerowego Maja” jest wyrobienie zdrowych nawyków u dzieci dorosłych oraz dążenie do zwiększenia bezpieczeństwa przy placówkach oświatowych poprzez zmniejszenie liczby samochodów dowożących dzieci. Kampania ta ma również motywować samorządy do inwestycji prorowerowych. Powyższe środowiskowe rozwiązania służą również ograniczeniu emisji CO₂ do atmosfery w wyniku spalania paliw w pojazdach silnikowych, a także promują zdrowy i aktywny styl życia wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych.

c. Akcja powstawania Skwerów Wąbrzeskiego Malucha

Międzynarodowe Święto Ziemi przebiegało pod hasłem „Inwestujmy w naszą planetę”, a jego przewodnim tematem był klimat.

W związku z powyższą inicjatywą w 2022 roku pojawił się pomysł na powstanie Skwerów Wąbrzeskiego Malucha. Akcja polegała na tym, iż każda rodzina, w której przyszedł na świat nowy jej członek, dla upamiętnienia tego niezwykłego wydarzenia mogła posadzić drzewo, które będzie rosnać wraz z maluchem.

Drzewa posadzili rodzice dzieci urodzonych w 2022 roku, którzy odebrali Wyprawkę wąbrzeskiego malucha i wyrazili chęć udziału w akcji. Na terenie znajdującym się na osiedlu Marysieńka posadzono 5 śliw i 3 dęby. Śliwy zostały posadzone przez rodziców dziewczynek, natomiast dęby przez rodziców chłopców.

Każde drzewo zostało oznaczone imienną tabliczką, aby w przyszłości rodziny mogły identyfikować się z własnoręcznie posadzonym drzewem. Akcja nawiązuje do dawnej polskiej tradycji, zgodnie z którą po narodzinach nowego członka rodziny sadzono drzewo, by móc przyglądać się i podziwiać, jak rośnie i rozwija się razem z dzieckiem.

d. Obniżenie emisji komunikacyjnej – rozwój infrastruktury rowerowej

Rozwój systemu ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej, w tym budowa odcinków dróg rowerowych pozwalających na połączenie w jeden ciąg dróg już istniejących, szczególnie w centrum miasta oraz organizacja ruchu: ruch rowerowy – ruch samochodowy, gwarantująca bezpieczeństwo ruchu drogowego – zarówno rowerzystów, jak i innych użytkowników dróg. W ramach tych działań zakończono zadanie pn. „Ścieżki pieszo – rowerowe – alternatywa dla komunikacji samochodowej – II etap” polegające na budowie ścieżki rowerowej na tzw. osiedlu 750-lecia Wąbrzeźna. Nowy odcinek ścieżki rowerowej ma długość 320 m. Biegnie od ul. Wiśniowej do ul. biskupa Jana Dantyszka wzdłuż ulicy Bolesława Szczuki. Wykonane zostały nowe zjazdy na posesje oraz oznakowania poziome i pionowe.

Na budowę ścieżki otrzymano dofinansowanie z funduszy RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego w kwocie 207 750,05 zł. Łączna wartość inwestycji wyniosła 273 018,66 zł. Wykonawcą inwestycji było Przedsiębiorstwo Robót Drogowych DROBUD Sp. z o.o.

e. Akcja „DbajMY o H₂O”

Zainicjowana przez Burmistrza Wąbrzeźna w 2021 roku akcja samorządowa pod hasłem „DbajMy o H₂O”. Zarówno organizatorzy jak i uczestnicy spływu kajakowego w 2021 r. pragneli spełnić odwieczne żądanie mieszkańców Wąbrzeźna związane z dostępem do morza. Spływ kajakowy z Wąbrzeźna do Bałtyku organizowany w lipcu 2021 r. zintegrował kilkanaście polskich samorządów w działaniach na rzecz retencjonowania i ochrony wód w Polsce, które dzisiaj dzielą się swoimi pomysłami na łamach katalogu dobrych praktyk samorządowych w kwestii dbałości o jakość i ochronę wód w ich lokalnych zasobach. Spływ połączony został z inicjatywą podpisania wspólnej, samorządowej deklaracji „DbajMY o H₂O”, do której dołączyli władarze: Bydgoszczy, Chełmna, Gdańska, Gniewu, Golubia-Dobrzynia, Grudziądza, Lubicza, Solca Kujawskiego, Stegny, Świecia, Tczewa i Torunia. Całość przedsięwzięcia finansowana była w 100% ze środków pozyskanych od sponsorów, dotacji od Marszałka Województwa Kujawsko – Pomorskiego, wsparcia samorządów i wpłat własnych jego uczestników.

f. Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków

Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków to pierwsza w Polsce baza źródeł ciepła i źródeł spalania paliw. Ewidencja budowana jest z informacji pozyskiwanych od właścicieli lub zarządców budynków. Dane dotyczą źródeł ciepła o mocy nominalnej mniejszej niż 1 MW.

Dane ze złożonych przez obywateli deklaracji gromadzone były w systemie CEEB od 1 lipca 2021 r. Dane te miały pozwolić na oszacowanie stanu powietrza w Polsce. Deklaracje należało zgłosić do dnia 30.06.2021 r. do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków wypełniając odpowiednią deklarację.

W wyniku złożonych deklaracji do CEEB gminy posiadają informacje na temat rodzaju ogrzewania w budynkach zlokalizowanych na ich terenie. Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków jest istotnym narzędziem wspierającym wymianę pieców, tak zwanych “kopciuchów”.

5. Kreowanie zasady zrównoważonego rozwoju w planowaniu przestrzennym

a. Zapisy w Planach Zagospodarowania Przestrzennego

Od momentu uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wąbrzeźna (tj. od 2004) przy każdej kolejnej jego zmianie, dla poszczególnych terenów zostają ustalone zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. Stosowanie odpowiednich zapisów, umożliwia ograniczenie emisji m.in. pyłu zawieszonego PM10 w mpzp w zakresie:

- wprowadzania zieleni izolacyjnej;
- zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz ustalenia zakazu stosowania paliw stałych, w obrębie projektowanej zabudowy (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych);
- stosowanie odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej, towarzyszącej zabudowie;
- tworzenie publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków, skwerów;
- ustalenia sposobu zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem instalowania ogrzewania niskoemisyjnego w nowo planowanej zabudowie (w obszarach, gdzie jest to technicznie możliwe);

W 2021 r. Rada Miasta Wąbrzeźno nie uchwaliła żadnej zmiany planu zagospodarowania przestrzennego miasta, natomiast w 2022 r. Rada Miasta uchwaliła ich aż 5 i były to:

- Uchwała Nr XLVII/298/22 Rady Miasta Wąbrzeźno z dnia 26 października 2022 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wąbrzeźna dla obszaru położonego przy ulicy Chełmińskiej – II obszar;
- Uchwała Nr XLVII/297/22 Rady Miasta Wąbrzeźno z dnia 26 października 2022 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wąbrzeźna dla obszaru położonego przy ul. Przejazdowej;
- Uchwała Nr XLVI/294/22 Rady Miasta Wąbrzeźno z dnia 5 października 2022 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wąbrzeźna dla obszaru położonego przy ulicy ks. Gen. W. Kiedrowskiego;
- Uchwała Nr XLII/280/22 Rady Miasta Wąbrzeźno z dnia 22 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wąbrzeźna dla obszaru położonego przy ulicy Generała Pruszyńskiego;

- Uchwała Nr XLII/279/22 Rady Miasta Wąbrzeźno z dnia 22 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wąbrzeźna dla obszaru położonego przy ul. 750-lecia Wąbrzeźna.

6. Doskonalenie systemu racjonalnej gospodarki odpadami.

a. Unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest

Podstawowym celem Programu, przyjętego uchwałą XX/139/12 Rady Miasta Wąbrzeźno z dnia 30 maja 2012 r., jest oczyszczenie terenu Gminy Miasto Wąbrzeźno z azbestu, całkowite wyeliminowanie wyrobów zawierających azbest oraz usunięcie negatywnych skutków spowodowanych azbestem u mieszkańców miasta Wąbrzeźno, a także sukcesywna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie w określonym czasie, do spełnienia wymogów dotyczących ochrony środowiska.

Na terenie Gminy Miasto Wąbrzeźno znajduje się ok. 24.001,97 m² (zgodnie z aktualnym przelicznikiem masa wyrobów wynosi 211,99 t) płyt azbestowo-cementowych stosowanych w budownictwie oraz 4580 mb rur i złączy azbestowo-cementowych (wg stanu na dzień 31.12.2022 r.)

Na terenie miasta Wąbrzeźno znajduje się nadal 136 nieruchomości, na których znajdują się obiekty budowlane posiadające azbest lub na terenie których użytkowane są wyroby zawierające azbest. Wyroby azbestowe przede wszystkim stanowią pokrycia dachów budynków mieszkalnych, gospodarczych, użytkowych oraz zadaszenia garaży i wiat.

Zarówno w roku 2021, jak i 2022 miasto Wąbrzeźno otrzymało dotację w ramach drugiej edycji Ogólnopolskiego programu usuwania wyrobów zawierających azbest finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na lata 2021 – 2023.

Dofinansowanie objęło koszty demontażu, transportu i umieszczenia na składowisku odpadów niebezpiecznych płyt cementowo – azbestowych, usuniętych z obiektów budowlanych. Kwota na usunięcie, transport i unieszkodliwienie azbestu w 70% została pokryta ze środków WFOŚiGW, natomiast pozostała część ze środków budżetu miasta. O przyznanie dotacji mogły ubiegać się osoby fizyczne, jednostki sektora finansów publicznych, kościoły i związki wyznaniowe oraz wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe,

w imieniu których wniosek składała gmina oraz poniosła pełną odpowiedzialność merytoryczną, formalnoprawną i finansową za realizację zadania.

Dane na temat udzielonego przez Wojewódzki Fundusz dofinansowania na terenie Gminy Miasto Wąbrzeźno obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Informacje dotyczące dofinansowania	2021	2022
1.	Kwota uzyskanego dofinansowania (zł)	9 594,90 zł	6 031,20 zł
2.	Ilość podmiotów, które skorzystały w danym roku z dofinansowania	15	5
3.	Ilość zutylizowanych wyrobów zawierających azbest (Mg)	20,85 Mg	12,10 Mg

W 2021 r. koszt za demontaż, transport oraz składowanie odpadów zawierających azbest wyniósł 700,00 zł brutto wraz z podatkiem od towarów i usług (8%) za 1 tonę wyrobu zawierającego azbest oraz 600,00 zł brutto za transport i unieszkodliwienie. Z kolei w 2022 r. była to odpowiednio kwota: 800,00 zł oraz 600,00 zł.

Wykonawcą zadania była firma wybrana zgodnie z odpowiednimi przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 roku w trybie zapytania o cenę. O wyborze wykonawcy tego zadania zdecydowała zaproponowana cena, która okazała się najniższą, przez co wybrana oferta była najkorzystniejsza.

Dzięki przyznanej dotacji teren miasta w ciągu tych dwóch lat został oczyszczony z 32,95 Mg azbestu. W perspektywie długoterminowej wpłynie to niewątpliwie na poprawę jakości środowiska na lokalnym terenie oraz zmniejszy u mieszkańców Wąbrzeźna negatywne skutki zdrowotne spowodowane występowaniem azbestu.

Konieczność realizacji tego celu bezpośrednio wynika z założeń Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu i określona została w gminnym programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

b. Kontrola częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz ich prawidłowego funkcjonowania

W związku ze sprawnym funkcjonowaniem gospodarki wodno – ściekowej w latach 2021 – 2022 kontynuowano działania z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminach.

W latach 2021 – 2022 wydano zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Miasto

Wąbrzeźno dla firmy WCTRON Sp. z o.o., ul. Wyb. J. Słowackiego 9, 50-406 Wrocław – pozwolenie wydane na czas określony tj. do dnia 01.04.2031 r.

Ewidencja zezwoleń wraz ze wzorem wniosku dostępna jest na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Wąbrzeźno w zakładce: Ogłoszenia i informacje/ Ochrona środowiska/Zezwolenia/ Ewidencja udzielonych zezwoleń na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy Miasto Wąbrzeźno.

Na podstawie sprawozdań kwartalnych podmiotów prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych w latach 2021 – 2022 do oczyszczalni ścieków przekazano z terenu Gminy Miasto Wąbrzeźno łącznie 2.157,00 m³ nieczystości ciekłych. Na terenie Gminy Miasto Wąbrzeźno wg prowadzonej ewidencji (stan na 31.12.2022 r.) funkcjonuje 41 zbiorników bezodpływowych i 37 przydomowych oczyszczalni ścieków. Zbiorniki te znajdują się na terenie nieruchomości, które nie mają możliwości korzystania z systemu sieci kanalizacji sanitarnej.

- c. Inne zadania i inwestycje zrealizowane w latach 2021 – 2022 mające wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego oraz zwiększenie atrakcyjności i możliwości rozwoju gospodarczego miasta zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

➤ Rewitalizacja zdegradowanych części miasta Wąbrzeźno

11 czerwca 2021 r. zakończono realizację inwestycji pn. „Rewitalizacja zdegradowanych części miasta Wąbrzeźno”. Wykonawcą zadania była firma Budowlano Usługowa BUDEX Lutomirski i Wspólnicy Sp. j. z siedzibą w Lipnie, która działała na podstawie umowy Nr 124/IG/2020 z dnia 30.03.2020 r.

W ramach przedsięwzięcia powstał m.in.:

- plac zabaw dla dzieci w wieku 3 – 12 lat,
- plac rehabilitacyjno-wypoczynkowy,
- skate-park,
- boisko do koszykówki,
- miasteczko drogowe wraz z gramiami planszowymi,
- plac grillowy,

- obiekty małej architektury oraz chodniki,
- park linowy,
- tor trampolinowy,
- w parku – obiekty małej architektury (trawniki dywanowe, ławki, murki, ogrodzenia, skarpy, obrzeża granitowe, nawierzchnie z kruszywa naturalnego),
- pochylnia,
- plac grillowy z wiatą grillową,
- altanki sześciokątne,
- klatka Combo OCR,
- tyrolka – zjazdu linowego na naturalnym wzniesieniu,
- stoły do gry w piłkarzyki i w tenisa,
- pole do minigolfa,
- altana prostokątna.

Na terenie inwestycji zainstalowano również monitoring oraz oświetlenie parkowe.

Termin realizacji: 01.09.2020 r. do 11.06.2021 r.

Całkowita wartość projektu: 4.861.625,63 zł

Przyznane dofinansowanie: 3.194.981,77 zł, z czego: 2.744.747,14 zł (EFRR) oraz 450.234,63 zł (budżet państwa).

➤ Rewitalizacja Parku na Górze Zamkowej

Park miejski na Górze Zamkowej przy ul. Podzamcze należy do zabytków zieleni projektowej i jest jednym z dwóch takich obiektów w Wąbrzeźnie. Powstał w II połowie XIX wieku.

Park odnowiony został w ramach prowadzonej inwestycji pn. „Rewitalizacja zdegradowanych części miasta Wąbrzeźno”. Wybudowano w nim nowe nawierzchnie z kruszywa naturalnego, murki, ogrodzenia, postawiono ławki i kosze oraz wykonano nasadzenia zieleni oraz trawniki dywanowe, a także zainstalowano oświetlenie.

Park miejski jest tylko częścią projektu pn. „Rewitalizacja zdegradowanych części miasta Wąbrzeźno”. Poza nim obejmuje on jeszcze budowę parku rekreacyjnego. Koszty całego projektu rewitalizacji wyniosły 4.551.000,00 zł. Koszty inwestycji pokryte były z dotacji unijnej (ponad 3,5 mln zł), w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa 6. Solidarne społeczeństwo

i konkurencyjne kadry, Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych; Schemat Inwestycje z zakresu rewitalizacji obszarów miejskich w ramach polityki terytorialnej, oraz z budżetu miasta. Inwestycja została oddana do użytku w czerwcu 2021 roku.

➤ Utworzenie przystani sportów wodnych w Wąbrzeźnie

W 2021 r. zakończono zadanie pn. „Utworzenie przystani sportów wodnych w Wąbrzeźnie”. Roboty budowlane wykonywała Firma Budowlano-Uslugowa BUDEX Lutomirski i Wspólnicy Sp. j. z siedzibą w Lipnie. Inwestycja była realizowana w formule zaprojektuj i wybuduj.

W ramach inwestycji w miejsce istniejącego budynku po klubach żeglarskich LOK i Spójni na Podzamczu powstał nowy obiekt – budynek wolnostojący z ogólnodostępnym tarasem na dachu. Na tarasie zainstalowano ogniwa fotowoltaiczne, miejsca siedzące i urządzono miejsce pod zielen.

Obiekt wykorzystywany będzie do uprawiania sportów wodnych. W ramach inwestycji powstały nowe ciągi piesze, w tym ścieżka przez plażę, zmodernizowano dotychczasowe drogi, parking, zjazd do jeziora oraz schody terenowe prowadzące z Góry Zamkowej do mostu. Projekt objął też budowę boiska do siatkówki, siłownię zewnętrzną, dwa pomosty pływające, instalację „Fabryka wody”, przebieralnie zewnętrzne, nowe murki oporowe oraz budynek WC.

Termin realizacji: 31.08.2021 r.

Całkowita wartość projektu: 5.771.545,50 zł

Przyznane dofinansowanie: 4.756.219,47 (EFRR)

➤ Modernizacja oświetlenia ulicznego

W 2021 r. zakończono zadanie pn. „Modernizacja oświetlenia ulicznego w granicach miasta Wąbrzeźno” współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020, Działanie 3.4. Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych.

Przedmiotem zadania była modernizacja oświetlenia na terenie Gminy Miasto Wąbrzeźno. W ramach przedsięwzięcia wymieniono w istniejących lampach oprawy

na energooszczędne typu LED. Łącznie zmodernizowano 206 punktów oświetleniowych. Celem projektu było ograniczenie strat energii i redukcja emisji gazów cieplarnianych, w szczególności CO₂ oraz obniżenie kosztów eksploatacyjnych. Planowane efekty realizacji przedsięwzięcia to redukcja energochłonności oraz zmniejszenie zapotrzebowania na energię w naszym mieście.

Termin realizacji: do 25.06.2021 r.

Całkowita wartość projektu : 197 398,60 zł

Pozyskane dofinansowanie: 167 555,22 zł z EFRR

➤ Rewitalizacja terenu przy dworcu kolejowym PKP

Realizacja projektu pn. „Przyjazny dworzec kolejowy w Wąbrzeźnie – utworzenie infrastruktury dla podróżnych i mieszkańców”.

Rewitalizacja terenu przy PKP w Wąbrzeźnie polegała na budowie drogi dojazdowej, ścieżki pieszo-rowerowej, przebudowie placu manewrowego, budowie parkingu oraz infrastruktury oświetleniowej i kanalizacyjnej. Teren został wyposażony w wiatę rowerową, elementy małej architektury, nowe nasadzenia zieleni oraz został zainstalowany monitoring w celu zwiększenia bezpieczeństwa osób korzystających z terenu dworca kolejowego.

Projekt „Przyjazny dworzec kolejowy w Wąbrzeźnie – utworzenie infrastruktury dla podróżnych i mieszkańców” został współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 5. Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu Działania 5.3. Infrastruktura kolejowa Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020.

Zadanie zostało realizowane przez firmę WIBROBET Zakład Budowlano – Drogowy, ul. Szpakowa 17, 87 – 200 Wąbrzeźno.

Całkowita wartość projektu: 1.092.876,34 zł brutto

Dofinansowanie wysokości: 927.754,88 zł brutto

Okres realizacji robót: 08.06.2018 r. – 30.11.2020 r.

W lutym 2021 r. została przeprowadzona zgodność ww. projektu i budowy w zakresie zgodności z TSI PRM (techniczne specyfikacje interoperacyjności dotycząca aspektu dostępności systemu kolei Unii dla osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej możliwości poruszania się), na podstawie podpisanej umowy z firmą TUV Rheinland Polska Sp. z o.o., ul. Komitetu Obrony Robotników 56, 02 – 146 Warszawa na kwotę 9.225,00 zł – rozliczenie końcowe.

➤ Lokalne Partnerstwo Wodne

26 września 2022 r. powołano do życia Lokalne Partnerstwo Wodne Powiatu Wąbrzeskiego. Głównym celem działania Lokalnego Partnerstwa Wodnego jest:

- poprawa gospodarki wodnej na terenie powiatu,
- aktywizowanie społeczności lokalnych i umacnianie współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami,
- diagnoza sytuacji w zakresie zarządzania zasobami wody pod kątem potrzeb rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich,
- wypracowanie wspólnych rozwiązań na rzecz poprawy szeroko pojętej gospodarki wodnej w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz współdecydowanie o tym co dzieje się na danym terenie,
- opiniowanie i wypracowanie planów inwestycyjnych związanych z wodą pod kątem bezpieczeństwa i potrzeb mieszkańców jak zabezpieczenia celów produkcyjnych i ochrony środowiska,
- działania promocyjne i edukacyjne wśród mieszkańców na rzecz racjonalnej gospodarki wodą.

Zakłada się, że Lokalne Partnerstwo Wodne będzie platformą współpracy w zakresie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich. Tego rodzaju działania mogą być podstawą do wprowadzenia nowych rozwiązań w szczególności w zakresie funkcjonowania spółek wodnych czy utrzymania urządzeń melioracji wodnych. Celem szczegółowym będzie realizowanie inwestycji zawartych w Powiatowym Planie Wodnym.

Inicjatorem Lokalnego Partnerstwa Wodnego Powiatu Wąbrzeskiego Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie – PZDR w Wąbrzeźnie, natomiast jego członkami są: Gmina Dębowa Łąka, Gmina Książki, Gmina Płużnica, Gmina Ryńsk, Gmina

Miasto Wąbrzeźno, Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie, Gminna Spółka Wodna Wąbrzeźno, GSW Płużnica, GSW Dębowa Łąka, GSW Książki, Spółka Drenarska „Stary Zieleń”, Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie – PZDR w Wąbrzeźnie, Zarząd Zlewni w Toruniu – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Wąbrzeska.

Przewodniczącym Rady Partnerstwa został Marcin Sitkowski, a zastępcą Krzysztof Zieliński.

➤ Program Priorytetowy Czyste Powietrze

Czyste Powietrze to kompleksowy program, którego celem jest zmniejszenie lub całkowite zniwelowanie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych, aby efektywnie zarządzać energią. Działania te nie tylko pomogą chronić środowisko ale dodatkowo zwiększą domowy budżet, dzięki oszczędnościom finansowym.

W maju 2021 r. Gmina Miasto Wąbrzeźno podpisała porozumienie na otwarcie i finansowanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego Programu Czyste Powietrze. Porozumienie zawarto na czas realizacji Programu, tj. – od dnia jego zawarcia do 2029 r.

Porozumienie ustala zasady promocji Programu oraz realizacji Programu na terenie Gminy, w tym wsparcia i obsługi wnioskodawców Programu w procesie składania wniosków o dofinansowanie w ramach Programu, uzyskiwania i rozliczania dofinansowania. W ramach zawartego porozumienia w 2021 r. Gmina otrzymała dofinansowanie w kwocie 27.000,00 zł na pokrycie kosztów ponoszonych przez Gminę przy wdrażaniu Programu lub utworzeniu warunków do jego wdrażania. W 2022 r. został podpisany aneks do porozumienia, w którym Gmina otrzymała 35.000,00 zł na pokrycie kosztów ponoszonych na prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego.

W Wąbrzeźnie – według danych na 31.12.2022 r. zostało złożonych 148 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 1 359 185,39 zł, z których zrealizowano 86 przedsięwzięć.

Gmina Miasto Wąbrzeźno otrzymała w 2022 r. tytuł Lidera „Czystego Powietrza” i wraz z nim dodatkowe dofinansowanie w wysokości 25 600 zł. Nasze miasto spośród ponad dwóch tysięcy

samorządów, które podpisały porozumienie na prowadzenie punktu zostało wyróżnione jako jedna z 625 najaktywniejszych gmin przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wąbrzeżno ze wskaźnikiem aktywności 3,88 % znalazło się w tym rankingu na 543 miejscu. Wyróżnione gminy otrzymały tytuł Lidera Czystego powietrza oraz dofinansowania w wysokości 25 600 zł.

Uroczystość wręczenia tytułu Lidera „Czystego Powietrza” odbyła się 18 listopada 2022 r. w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy. Udział w niej wziął zastępca burmistrza Wojciech Trzcíński.

➤ Odnawialne źródła energii na budynkach mieszkalnych

Realizacja projektu pn. „Program dofinansowań do budowy instalacji OZE dla mieszkańców miasta” polegała na wykonaniu mikroinstalacji na dachach budynków mieszkalnych oraz instalacji pomp ciepła. Z dofinansowania skorzystały 42 gospodarstwa domowe. Zainstalowano 42 mikroinstalacje fotowoltaiczne o łącznej mocy 261,825 Wp oraz 3 pompy ciepła o łącznej mocy 34 kW. Fotowoltaika nie tylko daje możliwość wytwarzania tańszej energii elektrycznej ale przede wszystkim ogranicza zanieczyszczenie powietrza. Od momentu uruchomienia instalacji (2021) do dnia 30.11.2022 r. instalacje fotowoltaiczne wyprodukowały łącznie 277,60 MWh energii elektrycznej, natomiast pompy ciepła wyprodukowały w tym samym czasie 55,02 MWh energii cieplnej.

Powstawanie nowych inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii przyczynia się do redukcji emisji CO₂ oraz wpływa na oszczędność energii i zwiększenie efektywności energetycznej.

Koszt projektu wyniósł 1 348 386,00 zł, natomiast na kwotę w wysokości 475 011,38 zł pozyskano dofinansowanie ze środków EFRR (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego).

7. Ochrona wód przed zanieczyszczeniami, rozwój sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz wzrost poziomu oczyszczania ścieków

Ochrona wód przed zanieczyszczeniami, rozwój sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz wzrost poziomu oczyszczania ścieków jest pierwszym priorytetem wyznaczonym w Programie Ochrony Środowiska. Działania z nim związane dotyczą spełnienia wymogów dyrektywy wodnej, a także dyrektyw pochodnych, wynikających z Traktatu Akcesyjnego,

w zakresie gospodarki wodno – ściekowej. W ramach tego priorytetu na terenie Gminy Miasto realizowano szereg działań związanych z dalszą rozbudową i modernizacją sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz rozbudową oczyszczalni ścieków. Zadanie te były realizowane przez Miejski Zakład Energetyki Ciepłej Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wąbrzeźnie.

Do zadań zrealizowanych w 2021 roku związanych z gospodarką wodno – ściekową należą:

a) Przebudowa sieci WOD-KAN w ul. Jeziornej w Wąbrzeźnie

W ramach tej inwestycji przebudowano:

- sieć wodociągową z rur PE dn110 o długości ok 254,0 mb wraz z przyłączami wodociągowymi i nawiertkami z zasuwami(18 szt.) z rur PE o średnicy dn 32-40 o łącznej długości ok 249,0 mb, węzłami wodociągowymi i hydrantem p.poż. (1 szt.);
- sieć kanalizacji sanitarnej(grawitacyjna) z rur PVC-U (SN8) DN200 o długości ok 152,0 mb wraz z wymianą istniejącej studni rewizyjnej j(1 szt.) i przykanalikami (2 szt.) z rur PVC-U (SN8) DN160 o długości łącznej ok 14,0 mb;

W ramach tego zadania wybudowano również:

- sieć kanalizacji sanitarnej (tłoczna) z rur PE dn110 o długości ok 72,0 mb.

Wartość inwestycji wyniosła 198 980,00 zł netto i wykonano ją ze środków własnych spółki. Wykonawstwo przez firmę zewnętrzną w ramach przetargu.

b) Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej przy ulicy Gen. J. Hallera i na terenie Osiedla Niepodległości w Wąbrzeźnie

W ramach tej inwestycji przebudowano:

- sieć kanalizacji sanitarnej (grawitacyjna) z rur PVC-U (SN8) DN400 o długości ok 70,0 mb, z rur PVC-U (SN8) DN500 o długości ok 71,0 mb wraz z wymianą istniejących studni rewizyjnych (3 szt.) – ul. Gen. J. Hallera w Wąbrzeźnie;
- sieć kanalizacji sanitarnej (grawitacyjna) z rur PVC-U (SN8) DN200 o długości ok 40,0 mb wraz z modernizacją istniejących studni rewizyjnych (2 szt.) – Osiedle Niepodległości w Wąbrzeźnie;

Wartość inwestycji wyniosła 202 945,61 zł netto i wykonano ją ze środków własnych spółki. Wykonawstwo przez firmę zewnętrzną w ramach przetargu.

c) Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej w ulicy Żeromskiego w Wąbrzeźnie

W ramach tej inwestycji przebudowano:

- sieć kanalizacji sanitarnej (grawitacyjna) z rur PVC-U (SN8) DN250 o długości ok 92,0 mb wraz z montażem studni rewizyjnych PE (4 szt.) – ul. Gen. J. Hallera w Wąbrzeźnie

Wartość inwestycji 40 450,00 zł netto Wykonano ją ze środków własnych spółki.

Wykonawstwo przez firmę zewnętrzną w ramach przetargu.

d) Zakup korelatora do wykrywania wycieków na sieci i przyłączach wodociągowych

Wartość inwestycji 12 880,00 zł netto i wykonano ją ze środków własnych spółki.

Koszty zrealizowanych inwestycji w zakresie urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych wyniosły w roku 2021 – 455 255,61 zł netto.

Do zadań zrealizowanych w 2022 roku związanych z gospodarką wodno – ściekową należą:

a) Przebudowa kanalizacji sanitarnej oraz budowa sieci wodociągowej w projektowanych ulicach Akacjowa/Okrężna w Wąbrzeźnie

W ramach tej inwestycji przebudowano:

- sieć kanalizacji sanitarnej (grawitacyjna) z rur PVC-U (SN8) DN400 o długości ok 721,0 mb wraz z budową studni rewizyjnych (20 szt.) i przykanalikami (6 szt.) z rur PVC-U (SN8) DN160-200 o długości łącznej ok 57,0 mb;

W ramach tego zadania wybudowano również:

- sieć wodociągową z rur PE dn160 o długości ok 850,0 mb wraz z przyłączami wodociągowymi i nawiertkami z zasuwami (5 szt.) z rur PE o średnicy dn50 o łącznej

długości ok 37,0 mb, węzłami wodociągowymi i hydrantami p.poż. (5 szt.);

Wartość inwestycji wyniosła 1 173 539,25 zł netto. Inwestycja współfinansowana z pożyczki z WFOŚiGW (1 030.836,00 zł) oraz ze środków własnych spółki. Wykonawstwo przez firmę zewnętrzną w ramach przetargu.

b) Przebudowa sieci WOD-KAN w ul. Osiedle Robotnicze i ul. Grabowa w Wąbrzeźnie

W ramach tej inwestycji przebudowano:

- sieć wodociągową z rur PE dn110 o długości ok 88,0 mb wraz z przyłączami wodociągowymi i nawiertkami z zasuwami(8 szt.) z rur PE o średnicy dn32-40 o łącznej długości ok 178,0 mb, węzłami wodociągowymi i hydrantami p.poż. (4 szt.);
- dokonano napraw punktowych sieci kanalizacji sanitarnej DN200 (4 kpl.), zmodernizowano studnie rewizyjne sieci kanalizacji sanitarnej (24 szt.) i wymieniono włązy żeliwne D400 (3 szt.) oraz przebudowano wpusty deszczowe(6 kpl.)

Wartość inwestycji wyniosła 245 860,10 zł netto i wykonano ją ze środków własnych spółki. Wykonawstwo przez firmę zewnętrzną w ramach przetargu.

c) Budowa zastępczej studni głębinowej nr 9A na terenie ujęcia wody przy ul. W. Kętrzyńskiego w Wąbrzeźnie

W ramach tej inwestycji wykonano otwór zastępczy studni głębinowej nr 9A o głębokości 52,0 m, z zabudowanym filtrem PVC Ø315 o długościach: 31,5m – rura nadfiltrowa, 18,0 m część robocza filtra (z siatką nylonową) i 2,5m rura podfiltrowa wraz z kompletna naziemną obudową z tworzywa sztucznego i nową armaturą.

Wartość inwestycji 150 000,00 zł netto. Wykonano ją ze środków własnych spółki. Wykonawstwo przez firmę zewnętrzną w ramach przetargu.

d) Modernizacja części nadziemnych studni głębinowych nr 1A i 7 na terenie ujęcia wody przy ul. W. Kętrzyńskiego w Wąbrzeźnie

W ramach tej inwestycji wykonano kompleksowo nowe, naziemne obudowy z tworzywa sztucznego wraz armaturą studni głębinowych nr 1A i 7.

Wartość inwestycji 49 400,00 zł netto. Wykonano ją ze środków własnych spółki. Wykonawstwo przez firmę zewnętrzną w ramach przetargu.

e) Modernizacja samochodu specjalistycznego WUKO

Wartość inwestycji 22 283,16 zł netto. Wykonano ją ze środków własnych spółki w specjalistycznej firmie.

f) Modernizacja stacji krat na terenie oczyszczalni ścieków w Wąbrzeźnie

W ramach tej inwestycji zakupiono sito do separacji i skratek – do mechanicznego oczyszczania ścieków.

Wartość zakupu 75 080,00 zł netto, zakupiono ze środków własnych spółki i zamontowano przez własną ekipą monterów.

Koszty zrealizowanych inwestycji w zakresie urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych wyniosły w roku 2022 – 1 716 162,51 zł netto.

Łącznie na inwestycje w zakresie urządzeń wodno – kanalizacyjnych w latach

2021 – 2022 przeznaczono kwotę w wysokości 2.171.418,12 zł netto.

Zaopatrzenie w wodę

Lp.	Wyszczególnienie	j.m.	Stan na dzień					
			31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
1.	Wskaźnik zwodociągowania gminy	%	99	99	99	99	99	99
2.	Długość sieci wodociągowej	km	58,58	44,80**	44,80**	44,80**	45,20**	46,10**

* Wskaźnik zwodociągowania oznacza stosunek liczby mieszkańców korzystających z wody wodociągowej do ogólnej liczby mieszkańców wyrażony w %.

** Długość sieci wodociągowej – podana wartość bez długości przyłączy wodociągowych

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Lp.	Wyszczególnienie	j.m.	Stan na dzień					
			31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
1.	Wskaźnik skanalizowania gminy*	%	98	99	99	99	99	99
2.	Długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej	km	56,78	47,70**	49,10**	49,10**	49,10**	49,80**
3.	Liczba oczyszczalni przydomowych	szt.	31	36	36	36	36	37

* Wskaźnik skanalizowania gminy oznacza stosunek liczby mieszkańców podłączonych do systemu kanalizacji do ogólnej liczby mieszkańców wyrażony w %.

** Długość sieci kanalizacji sanitarnej – podana wartość bez długości przyłączy kanalizacji sanitarnej

IV Podsumowanie i wnioski

Raport obrazuje analizę środowiska na terenie Gminy Miasto Wąbrzeźno działania oraz stopień realizacji programu ochrony środowiska. Zadania oraz inwestycje wykonane przez gminę w zakresie ochrony środowiska wynikają przede wszystkim z ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.), ale również z innych ustaw odnoszących się do zasobów wód, środowiska, odpadów oraz zagospodarowania przestrzennego.

W latach 2021 – 2022, w których obowiązywały:

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Wąbrzeźno na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Wąbrzeźno na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2029.

Do najistotniejszych zadań zrealizowanych należy zaliczyć w szczególności:

- budowę i modernizację dróg;
- budowę i modernizację sieci wodociągowo-kanalizacyjnych;
- zagospodarowanie i utrzymanie terenów zieleni;
- gospodarki terenami oraz inwestycje związane z szeroko pojętą ochroną środowiska w tym ograniczenie emisji substancji szkodliwych do powietrza;
- edukację ekologiczną.

W latach 2021 – 2022 zrealizowano znaczną część zadań dotyczących poszczególnych elementów ochrony środowiska oraz osiągnięto podstawowe założenia i cele. Jednocześnie konieczne jest dalsze inwestowanie w działania w obszarze ochrony środowiska. Środki finansowe należy również kierować na podnoszenie świadomości ekologicznej lokalnej społeczności. W latach sprawozdawczych działania promocyjne zostały ograniczone do minimum ze względu na panującą epidemię SARS-CoV-2, podczas której panował zakaz udziału w przedsięwzięciach publicznych.

Realizacja programu ochrony środowiska pozytywnie wpływa na zdrowie oraz poprawę jakości życia mieszkańców. Charakter zadań z zakresu ochrony środowiska wykonywany przez samorząd gminy wpływa na możliwość bezpośredniej i pośredniej ochrony środowiska na terenie gminy.

Zadania własne gminy w zakresie spraw związanych z ochroną środowiska wynikają przede wszystkim z ustawy o samorządzie gminnym i przepisów dotyczących ochrony środowiska. Część zadań przypisana jest organom Powiatu, ale ich realizacja spoczywa na adresatach decyzji i podmiotach korzystających ze środowiska.

Fundamentalnym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska jest realizacja zadań w nim zawartych, by doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewnienia skutecznych mechanizmów chroniących środowisko przed degradacją, a także stworzenia warunków do wdrażania wymagań obowiązujących w tym zakresie praw.

Gmina pozyskiwała znaczną część środków ze źródeł zewnętrznych takich jak Fundusze Unii Europejskiej czy dotacje z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Oprócz zadań inwestycyjnych, które angażowały największe nakłady finansowe, jednostka przeznaczała również środki na zadania bieżące, jak utrzymanie zieleni, zimowe utrzymanie dróg oraz ich remonty, a także działania edukacyjno – promocyjne.

Realizowane w latach 2021 – 2022 zadania w znacznej mierze przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych na terenie Gminy Miasto Wąbrzeźno. Poprawa stanu zieleni, jak również rozbudowa infrastruktury technicznej ochrony środowiska mają bezpośredni wpływ na wszystkie komponenty środowiska. Droga do racjonalnego gospodarowania środowiskiem i jego zasobami prowadzi przede wszystkim przez świadomość ekologiczną mieszkańców Gminy. Z tego względu należy kontynuować i podejmować nowe działania mające na celu kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców. Istnieje ciągła potrzeba dalszych działań inwestycyjnych na rzecz poprawy i ochrony naszego otoczenia. Będzie to miało wpływ na poprawę stanu środowiska, wód powierzchniowych i podziemnych czy powietrza, a tym samym znacznie przyczyni się do polepszenia warunków życia.